

Abdurrahman b. Nâsır es-Sa'dî

Mutlu Bir Hayat İçin

الغرباء
guraba

Abdurrahman b. Nâsır es-Sa'dî

*Mutlu
Bir
Hayat
İçin*

الغُرَابَا
guraba

«الوسائل المفيدة للحياة السعيدة»

Özgün Adı: el-Vesailu'l-Mufîde li'l-Hayati's-Saîde

Telif: Abdurrahman b. Nâsır es-Sa'dî

Yayına Hazırlık: Guraba Yayın Heyeti

Abdullah Yolcu - Mustafa Yiğit - Murat Kahraman

Guraba Yayınları: 33

ISBN: 978-975-92420-5-3

Her Hakkı Saklıdır

 GURABA YAYINCILIK TİC. LTD. ŞTİ.
الدار الأثرية للطباعة والنشر والتوزيع والترجمة

 Başakşehir Mh. Sabahattin Zaim Cad.

Life Park Evleri No: 8/G Başakşehir/ İstanbul

 guraba yayınları | (+90) 212 526 06 05

 @gurabayayinlari | (+90) 507 286 14 14

 @gurabayayinlari | guraba@hotmail.com

 guraba yayınları | gurabayayinlari@gmail.com

 www.guraba.com.tr

MUTLU BİR HAYAT İÇİN

Bütün hamdler kendisine olan Allah'a hamdolsun. Şehadet ederim ki Allah'tan başka hak ilâh yoktur. O, bir ve tektir, ortağı yoktur. Yine şehadet ederim ki Muhammed, Allah'ın kulu ve Rasûlüdür. Allah'ın salât ve selâmı ona, âline ve ashabına olsun.

Kalbinin rahatlayıp huzura ermesi, keder ve üzüntülerinin bitmesi bütün insanların istediği şeydir ki insan ancak bu sayede hoş ve güzel bir hayat sürer. Neşe ve sevinç de bu sayede artar, kemâle erer. Bunun dinî birtakım yolları, tabîî ve amelî birtakım sebepleri vardır. Bunların hepsinin bir araya gelmesi ise ancak müminler için söz konusudur. Müminlerin dışındakiler, aralarındaki akıllı insanların, uğrunda çalıştıkları bazı sebep ve yollar sayesinde bunu kısmen elde edebilirler, ancak netice itibarıyla daha güzel, daha kalıcı ve daha faydalı bir şekilde ve çeşitli yollarla bunu elde edemezler.

Ben bu kitapçıkta, herkesin ulaşmak için uğraştığı bu önemli hedefe götüren sebeplerden hatırıma gelenleri anlatmaya, açıklamaya çalışacağım. Mutlu

bir hayat yaşamaya çalışanların kimisi bunu sağlayan sebeplerin birçoğunu isabetle elde edebilmiş, bunun sonucunda rahat bir hayat yaşayabilmiş, güzel bir şekilde geçinmiştir. Kimileri de bu sebepleri tamamını elden kaçırmış, bu yüzden bedbaht bir hayat yaşamış ve sefalet içinde bir ömür sürmüştür. Kimisi de bu hususta kendisine verilen tevfiğe uygun olarak ikisi arasında olabilmıştır.

Başarı Allah'tandır. Her türlü hayrı elde etmek ve her türlü kötülükten korunmak için sadece O'ndan yardım isteriz.

Mutlu Bir Hayata Ulaşmanın Yolu

* Mutlu bir hayata ulaşmanın en büyük sebebi (temeli), iman ve salih ameldir. Zira Yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

“Erkek veya kadın, mümin olarak kim salih amel işlerse, onu mutlaka güzel bir hayatla yaşatırız ve mükâfatlarını, elbette, yapmakta olduklarının en güzeliyle veririz.” (en-Nahl, 16/97)

Yüce Allah iman ve salih amele sahip olan kimselere bu dünyada hoş bir hayat yaşatacağını, ayrıca hem bu dünyada hem de ebedî kalınacak diyar-

da güzel mükâfat vereceğini haber vermekte, bunu va'detmektedir. Bunun da sebebi gayet açıktır: Çünkü müminlerden, kalplerine yerleşen sahih Allah inancı neticesinde dünya ve ahiret hayatını ıslah eden ameller ortaya çıkar. Onlar öyle ilke ve esaslara sahiptirler ki elde ettikleri şeyler, sevinçleri ve neşeleri sebebiyle üzüntü, keder ve sıkıntılarını en uygun şekilde giderirler.

* Onlar sevinç ve neşe gerektiren halleri kabul eder, onlara şükreder ve onları faydalı olacak biçimde kullanırlar. Onları bu şekilde değerlendirirler, onların daha çok sevinmelerine, bu güzel hallerin devam etmesine ve bereketlenmesine, şükrettikleri için mükâfatını ümit etmelerine, kendilerinde çok mutlu ve huzurlu bir halin ortaya çıkmasına sebep olur.

Böylelikle onların sebep oldukları hayırlar ve bereketler, onları, bu hayırlı amellerin ortaya çıkardığı semereden daha üstün sevinçlere ve bereketlere ulaştırır.

* Yine iman ve salih amel sahipleri kederleri, sıkıntıları ve üzüntüleri, kendileri için mümkün olan en büyük dirençle karşılar; imkânları çerçevesinde

bunların sıkıntılarını hafifletir, kaçınılmaz olan şeylere de (güzel bir) sabırla katlanırlar.

Böylelikle hoşlanmadıkları şeylerin karşısında faydalı direnç, deneyim, güç, sabır, ecir ve mükâfat ümidi gibi öyle büyük sonuçlara ulaşırlar ki hoş olmayan o halleri kaybolup gider, yerini de sevinç, güzel ümit, Allah'ın lütfunu ve sevabını bekleyiş alır. Nitekim Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* bunu bize ("sahih hadis" olarak aktarılan) şu sözleriyle ifade etmiştir:

"Müminin işine hayret doğrusu! Onun bütün işleri hayırdır. Çünkü ona sevindirecek bir şey isabet ederse şükreder, bu, onun için hayır olur. Ona bir sıkıntı isabet ederse sabreder, bu da onun için hayır olur. Bu sadece mümin için söz konusudur." (Müslim)

Bu hadis bize müminin, hoşuna gitsin veya gitmesin, karşılaştığı/karşı karşıya kaldığı bütün hallerin neticesinde elde edeceği ganimeti ve hayrı haber verirken, bunların mahsûlünün de katlanacağını bildirmektedir.

Bizler hayır veya şerden biriyle karşılaşan iki farklı kimsenin bu hadiseyi karşılamada çok büyük

ölçüde farklı tavırlar sergilediklerini görebiliriz. Bu, onların iman ve salih amele sahip olma noktasındaki farklılıklarına göre değişir. İman ve salih amele sahip olan kimse, hayrı ve şerri -sözünü ettiğimiz- şükürle, sabırla ve bunlara bağlı duygularla karşılar; böylece de sevinir, neşelenir; kederi, üzüntüsü, huzursuzluğu ve sıkıntıları yok olur. Bu sayede, bedbaht bir hayat sürmesi söz konusu olmaz, bu dünyada hoş ve temiz bir hayat yaşar.

İman ve salih amel niteliklerine sahip olmayan kişi ise sevdiği halleri azgınlıkla ve şımarıklıkla, adeta hayvanların karşıladıkları gibi açgözlülükle ve cimrilikle karşılar. Ama kalbi asla rahat etmez. Kalbi ve düşüncesi çoğunlukla darmadağındır. Çünkü her daim, sevdiklerinin elinden gitmesinden korkmakta ve onlardan zevk almasını engelleyen şeyleri nasıl bertaraf edeceğini düşünmektedir. Ayrıca insan nefsi belli bir noktada durmaz, aksine daima daha fazlasını ve daha farklısını ister. Ancak bu sınırsız istekler bazen vücuda gelir, bazen vücuda gelmez. Biz bu isteklerin hepsinin yerine geldiğini kabul edelim; bu durumda böyle bir kimse, -sözü geçen sebeplerden ötürü- yine de huzursuz ve tedirgin olur.

Hoşuna gitmeyen halleri ise huzursuzlukla, sabırsızlıkla, korkuyla ve endişeyle karşılar. Bundan ötürü hayatta karşı karşıya kalacağı mutsuzlukları, fikrî ve asabî (sinirsel) rahatsızlıkları, bazen en kötü hallere ve en rahatsız edici noktalara ulaşacak korkuları da sorma gitsin!

Çünkü böyle bir kimse, bu hallerinden dolayı, ne bir sevap ümit edebilir ne de kendisini teselli edecek ve sıkıntılarını hafifletecek sabır ve takati bulabilir.

Bütün bunlar tecrübeyle görülen şeylerdir. Bu türden sadece bir örnek, üzerinde düşünülecek ve insanların durumuna uygulanacak olursa; imanı gereğince amel eden mümin ile böyle olmayan kimse arasındaki o büyük fark görülebilecektir.

Din, Allah'ın rızkına ve kulların lütuf ve çeşitli ihsanlarıyla verdiklerine kanaat etmeyi teşvik eder. Bir mümin hastalığa, fakirliğe ya da herkesin maruz kalabileceği herhangi bir şeye müptelâ olursa; sahip olduğu iman, kanaatkârlık ve Allah'ın kendisine verdiği kismete rıza gösterme gibi sıfatları dolayısıyla gözünün aydın, rahat ve huzur içinde olduğunu, kalbiyle kendisi için takdir edilmemiş herhangi bir işi talep etmediğini, daima kendinden aşağıda olanlara

baktığını, kendisinden yukarıda olanlara göz dikmediğini görürüz.

Hatta bazen onun sevinç, neşe ve rahatının, bütün dünyevî istekleri elde etmiş fakat kendisine kanaat verilmemiş olan kimseden daha ileride olduğunu görebiliriz.

Diğer taraftan, imanı gereğince amel etmeyen kimsenin, fakirlik yahut bazı dünyevî istekleri ele geçirememek gibi bir hale müptelâ olduğu zaman, son derece bedbaht ve sıkıntılı olduğunu görürüz.

Korkmaya sebep olan hadiseler vücuda geldiği ve insanı tedirgin eden olaylar ortaya çıktığı zaman, imanı sağlam, kalbi sebat içinde ve ruhu mutmain olan, karşılaştığı bir olayı takati/gücü ölçüsünde düşünce, söz ve amelle yönlendirebilme imkânına sahip olan bir kimse; başına gelen bu rahatsız edici olaya kendini hazırlamış olur. Bunlar insanı rahatlatan ve kalbine sebat veren hallerdir.

Bu halin tam aksine, korkutucu hallerle karşılaşan iman sahibi olmayan bir kişinin ise kalbi bunlara tahammül edemez; sinirleri gerginleşir, düşünceleri dağınıklaşır, korku ve dehşet onu esir alır, gerçek

mahiyetini anlatmaya imkân olmayacak şekilde derunî huzursuzluk ve haricî korkular etrafını sarar.

Bu durumdaki bir insanın, eğer uzun eğitime ihtiyaç duyan tabîî birtakım sebeplere sahip değilse, gücü kırılır, sinirleri gerilir. Bu da -özellikle- sıkıntılarla rahatsız eden ve üzen durumlar karşısında sabretmeyi sağlayan imanının olmamasından kaynaklanır.

Salih ile fasık, mümin ike kâfir, “zamanla elde edilebilecek şecaat”i kazanma bakımından eşittirler. Korkuları azaltan ve hafifleten güdüler bakımından da eşittirler. Fakat mümin; iman kuvveti, sabrı, Allah’a tevekkülü, O’na güvenip dayanması ve O’ndan mükâfat umması bakımından kahramanlığını daha da arttıracak imkânlara, korkunun üzerindeki etkisini azaltacak ve zorlukları hafifletecek imkânlara ve diğerinin sahip olmadığı daha başka imkânlara sahiptir. Nitekim yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

“Eğer siz acı çekiyorsanız onlar da sizin çektiğiniz gibi acı çekmektedirler. Üstelik siz Allah’tan, onların ümit etmedikleri şeyleri umuyorsunuz.” (en-Nisâ, 4/104)

Böylelikle onlar, korkuları darmadağın eden Allah'ın yardımını, birlikliğini ve imdadını elde ederler. Zira Yüce Allah yine şöyle buyuruyor:

"Sabrediniz, muhakkak Allah sabredenlerle beraberdir." es-Enfâl, 3/46

• **Üzüntüyü, kederi ve tedirginliği ortadan kaldıran sebeplerden biri de güzel sözlerle, davranışlarla ve dürtü iyiliklerle ihsanda bulunmaktır. Çünkü bunların tamamı hayırdır, iyiliktir. Yüce Allah, iyilik yapan hem iyi kişilerin hem de kötü kişilerin, yaptıkları iyiliklerine göre üzüntü ve kederlerini bertaraf eder.**

Fakat müminin bunlardan alacağı pay çok daha fazladır. Çünkü o, yaptığı iyiliği ihlâsla ve Allah'ın mükâfatını umarak yapmakla böyle yapmayandan farklılaşır/ayrılır.

Bu nedenle yüce Allah, ona, niyet ettiği hayır sebebiyle iyiliği karşılıksız olarak yapmasını da kolaylaştırır. İhlâsı ve mükâfatı Allah'tan ümit ettiği için hoyna gilmeyen pek çok şeyi de ondan uzaklaştırır.

Yüce Allah şöyle buyuruyor:

“Bir sadaka vermeyi veya bir iyilik yapmayı yahut insanlar arasını düzeltmeyi emredeninkinden başka, onların fısıldaşmalarının birçoğunda hayır yoktur. Kim Allah’ın rızasını gözeterek böyle yaparsa, Biz ona büyük bir mükâfat vereceğiz.” (en-Nisâ, 4/114)

Yüce Allah, bütün bu hususların, kim yaparsa yapsın, hayır olduğunu haber vermektedir. Hayır, hayrı getirir ve şerri uzaklaştırır.

Aynı şekilde, yaptığı hayrın mükâfatını Allah’tan umana da Allah çok büyük ecir verir. Bu büyük ecrin kapsamına sıkıntıların, kederlerin ve benzerî hallerin son bulması da girer.

Huzursuzluğu Önlemenin Yolları

Sinirsel gerginlikten ve kalbin üzücü şeylerle meşgul olmasından dolayı ortaya çıkan huzursuzluğu önlemenin yollarından biri de herhangi bir işle ya da faydalı bir ilimle uğraşmaktır. Çünkü bu yolla kalp oyalanır, kendisini huzursuz eden hususla meşgul olmaz. Belki de bu yolla kişi, kendisini üzen ve kederlendiren hususları unuttur ve sevinir; böylece çalışma azim ve gayreti daha da artar.

Bu sebep de mümin olan ile olmayan arasında ortaktır. Fakat mümin; imanı, ihlâsı ve öğrendiği yahut öğrettiği ilimle meşgul olduğu için "Allah'tan ecir umma"da mümin olmayandan ayrılır.

Yaptığı hayırlı iş eğer bir ibadetse, o ibadetle uğraşmış olur. Şayet dünyevî bir iş veya bir alışkanlık ise, bu işi salih niyetle yapmış ve bu yolla yüce Allah'a itaat etmek için destek bulma maksadı gütmüş olur. Bunun ise üzüntü, keder ve hüznüleri önlemede çok büyük ve canlı bir etkisi vardır. Huzursuzluk ve yakasını bırakmayan kederlere müptelâ olmuş nice insan vardır ki türlü hastalıklara düşer olmuşlardır. Böylelerinin, kendilerini kederlendiren ve huzursuzluğa sevkeden sebebi unutmak, bu keder ve üzüntüyle uğraşmasına fırsat bırakmayacak meşgulliyetlere dalmaktan başka ilaçları olmamıştır.

Ayrıca böyle birinin uğraştığı işinin de ruhun ünsiyet edeceği ve arzulayacağı türden olması gerekir. Çünkü bu, faydalı maksadı elde etmeyi daha fazla gerçekleştirir. Doğrusunu en iyi bilen Allah'tır.

* Keder ve üzüntüyü önlemenin çarelerinden biri de, bütün düşünceyi o günün işine toplamak; geleceği düşünmekten ve geçmişteki üzüntüleri ha-

tırına getirmekten uzaklaşmaktır. Bundan dolayıdır ki Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*, keder ve üzüntüden Allah'a sığınmıştır. (Buhârî) Çünkü geçmişte kalan şeyler için kederlenmek onları geri getirmez, telafi etme imkânını da vermez. Gelecek adına duyulan korku sebebiyle meydana gelen üzüntüye ise hem gerek yoktur hem de bir faydası yoktur. O halde kul, **"bugün"üne bakmalıdır.** Bütün gayret ve çabasını hâlihazırdaki/yaşadığı gününü ve zamanını düzeltmeye odaklamalıdır. Kalbin bu noktada odaklanması, amelleri mükemmelleştirme sonucunu getirir ve bu yolla kul keder ve üzüntüden uzaklaşır, teselli bulur.

* Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* dua ettiği yahut ümmetine bir duayı irşad ettiği vakit, Allah'tan yardım istemek ve O'nun lütfuna ümit beslemekle birlikte o istediği şeyin gerçekleşmesi için gereken çaba ve gayreti göstermeyi de teşvik ederdi. Bu da gerçekleşmesi için dua ettiği hususun meydana gelmesinin ve uzaklaştırılmasını istediği hususlardan uzak kalmanın yollarını gösterir.

Çünkü dua, amel ile birliktedir.

❁ Kul, dininde ve dünyasında kendisine fayda sağlayacak şekilde çalışıp çabalarken Rabbinden de bu maksadında başarı ihsan etmesini ve bunun için kendisine yardım etmesini diler. Nitekim Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmaktadır:

“Sana fayda sağlayan işe sınıksız sarıl, Allah’tan yardım dile, acizlik gösterme. Eğer sana bir şey isabet ederse, sakın ha, ‘Eğer böyle yapsaydım şöyle şöyle olurdu.’ deme. Bunun yerine, ‘Allah takdir etti ve dilediğini yaptı.’ de. Çünkü ‘eğer,’ şeytanın ameline kapı açar.” (Müslim)

Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* böylelikle her zaman ve her halde faydalı olan işlere sıkıca sarılmayı, bununla birlikte Allah’tan yardım dilemeyi, zararlı olan ve bizzat tembellik demek olan acizliğe boyun eğmemeyi, ayrıca kaderin gerçekleşen emirlerine teslimiyet göstermeyi ve karşılaşılan her şeyin sebebi olarak Allah’ın kaza ve kaderini görmeyi emretmektedir.

Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*, karşılaşılan işleri iki kısma ayırmıştır:

1. Kulun, bir kısım işleri, kısmen ya da tamamen elde etmek için çalışması yahut onu defetmesi ya da hafifletmesi mümkündür. Bu gibi hususlar için kul bütün gayretini ortaya koyar ve Rabbinden yardım ister.

2. Bir kısım işlerde ise buna imkân yoktur. Bu gibi işleri kul, huzurla kabullenir, rıza ve teslimiyetle karşılar.

Şüphesiz bu esası gözönünde bulundurmak sevinmeye, üzüntü ve kederi gidermeye bir sebeptir.

Kalbe Huzur Veren ve Kalbi Rahatlatan Sebepler

✱ Kalbi rahatlatan ve kalbe huzur veren en büyük sebeplerden biri **Allah'ı çokça anmaktır/zikretmektir.** Hiç şüphesiz bunun kalbin rahat ve huzur bulmasında, üzüntü ve kederinin ortadan kalkmasında çok büyük etkisi vardır. Yüce Allah "Haberiniz olsun ki kalbler ancak Allah'ı anmakla/zikretmekle huzur bulur." (er-Râd, 13/28) buyurmaktadır. Allah'ı anmak, sahip olduğu bu özellik (yani huzur bulmak) ve kulun bundan dolayı beklediği sevap ve mükâfat sebebiyle hedefin gerçekleşmesinde çok büyük etki sahibidir.

* Allah'ın gizli ve açık nimetlerini anlatmak, onları dile getirmek de böyledir. Şüphesiz yüce Allah, bu nimetleri bilen ve onları dile getirenlerin üzüntü ve kederini giderir, bu yolla kulu mertebelerin en yücesi ve üstünü olan şükre ulaştırır. Hatta kul fakirlik ve hastalık gibi türlü belâlara müptelâ olsa bile! Çünkü o, Allah'ın, üzerindeki sayılamayacak kadar çok nimeti ile karşı karşıya kaldığı ve hoşuna gitmeyen halleri kıyaslayacak olursa; hoşuna gitmeyen hallerin üzerindeki nimetlere nispetle söz edilmeye bile değmediğini görür.

Hatta yüce Allah, kuluna birtakım musibetler ve hoşuna gitmeyecek şeyler verse bile kul, bu halinde sabır, rıza ve teslimiyet gösterirse, bu, onların ona vereceği sıkıntıyı azaltır ve bu sıkıntıların külfetini hafifletir. Bunların ecir ve mükâfatını ümit etmesi, sabır ve rıza ile Allah'a ibadet etmesi telkin edildiğinde kul bunları kabullenirse, acı şeyler bir anda tatlı oluverir! O tatlı mükâfatlar, hoşuna gitmeyen şeylere karşı gösterdiği sabrın acısını ona unutturur.

* Bu hususta en faydalı şeylerden biri de Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şu sahih hadiste gösterdiği yolu izlemektir. O buyuruyor ki:

"Sizden daha aşağı durumda olanlara bakınız. Sizden yukarıda olanlara bakmayınız. Böyle yapmanız, Allah'ın üzerinizdeki nimetini küçümsememenize daha uygundur."

Şüphesiz kul bu önemli noktayı göz önünde bulunduracak olursa, kesinlikle afiyet, rızık ve bunlara bağlı hususlarda pek çok kimseden daha üstün olduğunu görecektir. Durumu ne olursa olsun bu böyledir.

Bunun sonucunda huzursuzluğu, üzüntüsü ve kederi gidecek, nimetler açısından kendisinden daha alt mertebede bulunan kişilere nispetle daha iyi durumda olduğunu gördüğü/fark ettiği için Allah'ın nimetleri karşısında duyacağı sevinç ve neşe daha da artacaktır.

* Kul, Allah'ın gizli ve açık, dinî ve dünyevî nimetleri üzerinde ne kadar çok dikkatle durur ve düşünürse, Rabbinin kendisine o kadar çok hayır vermiş olduğunu, sayılamayacak kadar çok şerri de ondan uzaklaştırmış olduğunu görecektir. Şüphesiz ki bu, üzüntü ve kederi giderir, sevinci ve neşeyi getirir.

Üzüntünün Sebeplerini Ortadan Kaldırmaya, Sevinme Yollarını Gerçekleştirmeye Çalışmak

* Sevinmeyi gerektiren ve üzüntüyle kederi gideren sebeplerden biri de **kederleri getiren sebepleri ortadan kaldırıp sevinmeyi sağlayan sebepleri gerçekleştirmeye çalışmaktır.**

Bu da kişinin; kendisi için önlemesine imkân olmayan, hoş gitmeyecek geçmiş durumları unutmasıyla, düşüncesini bu gibi şeylerle meşgul etmenin abes ve imkânsız işlerle uğraşmak kabilinden olduğunu bilmesiyle ve bu işin ahmaklık/delilik olduğunu kabul etmesiyle olur. Bu yüzden bunların üzerinde düşünmemek için mücadele eder. Aynı şekilde, gelecekteki hallere ve kapısını çalacağından çekindiği fakirlik ve korku gibi hayatının gelecek dönemlerinde karşılaşmayı hayalinden geçirdiği hoş olmayan hususlara karşı da direnir.

* Şunu da bilir ki gelecekte ne olacağı; hayır mı, şer mi olacağı, beklenen/umulan şeyler mi, yoksa beklenmeyen ve acı şeyler mi olacağı bilinmez. Her şey mutlak kadir ve hikmeti sonsuz olan yüce Allah'ın elindedir. Kulların elinde olan, bunların hayırlı olanla-

rını elde etmek, zararlı olanlarını önlemek için çalışmaktan ibarettir.

* Kul şunu da bilmelidir ki o, gelecekteki haller dolayısıyla tedirgin olmaktan kurtulup da geleceğinin ıslahı için Rabbine tevekkül eder ve O'na güvenirse kalbi huzura kavuşur, durumu düzelir, kederi ve huzursuzluğu yok olup gider.

Geleceği göz önünde bulundurma noktasında en faydalı hususlardan biri de Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yaptığı şu duayı yapmaya devam etmektir:

"Allah'ım, işimi, hatadan korumayı sağlayan dinimi, içinde maişetimin bulunduğu dünyamı, kendisine döneceğim âhiretimi ıslah et! Hayatı benim için her bir hayrın artışına vesile kıl, ölümü de benim için her türlü kötülükten rahat bulmaya sebep eyle!" (Müslim)

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şu duası da böyledir:

"Allah'ım, ben Senin rahmetini ümit ederim. Sen bir göz açıp kapatacak kadarlık bir süre dahi beni bana bırakma. Benim bütün hallerimi ıslah et. Senden başka hiçbir hak ilah yoktur." (Ebû Dâvûd)

Kul geleceğindeki dinî ve dünyevî kurtuluşunun söz konusu edildiği bu duayı uyanık bir kalple ve samimi bir niyetle dile getirdikten sonra, bunları gerçekleştirecek hususlar için de gerekli gayreti gösterirse, yüce Allah, onun, duasında istediği ve ümit edip kendisi için amel ettiği hedefini gerçekleştirir. Böylece kişinin kederi sevince ve neşeye dönüşür.

Üzüntü ve Kederi Gideren Sebepler

Kulun birtakım musibetlerle karşı karşıya kaldığında üzüntü ve kederini ortadan kaldıracak en faydalı sebeplerden biri de **işin sonunda varabileceği en kötü ihtimalleri göz önünde bulundurması, kendini buna hazırlaması, böylece de keder ve sıkıntıları hafifletmeye çalışmasıdır.**

Bunu yaptığı takdirde hafiflemesi mümkün olan şeyler hafiflemeye başlar. Kendini bu şekilde davranmaya alıştırmak üzüntüleri ve kederleri dağıtır. Bu sayede faydalı olan hususları elde etmek ve kulu kaldırması mümkün olan zararları bertaraf etmek için çalışma gayreti devreye girer.

Korkmaya sebep olan hususlar; hastalık sebepleri, fakirlik ve sevilen pek çok şeyden mahrum kal-

ma sebepleri ortaya çıkacak olursa, bunlar huzur ve nefis bunlara hazırlanmış bir halde karşılanabilmelidir. Hatta bunlardan daha ağır hallere de hazırlanmış olmalıdır. Çünkü insanın, nefisini hoş olmayan şeylere katlanmaya hazırlaması, hoş olmayan bu şeylerin yükünü hafifletir, şiddetini azaltır.

Özellikle de gücü yettiği kadarıyla bunlara karşı direnirse, bu durumda o kişi, hoş olmayan bu hallere nefisini hazırlamakla birlikte, musibetler dolayısıyla kederlenmesine fırsat vermeyen faydalı çalışmaları da ortaya koymuş, hoş olmayan şeylere karşı direnmek için gücünü tazelemek üzere nefisine karşı mücadele vermiş, aynı zamanda bütün bu hususlarda yüce Allah'a dayanıp güvenmiş, O'na güzel bir şekilde bel bağlamış olur.

Şüphesiz bu işlerin, sevincin ve gönül rahatlığının gerçekleşmesinde çok büyük faydası vardır. Bununla beraber kul, ayrıca dünyada ve ahirette ilahî mükâfatı da ümit edebilir. Bu, yaşanmış/denenmiş bir husustur. Bu yolu deneyenler ve faydasını görenler gerçekten çoktur.

Kalbin Asabî Rahatsızlıklarının En Önemli İlaçları

Kalbin asabî hastalıklarının, hatta bedenî hastalıkların en büyük ilaçlarından biri de **kalben meta-net sahibi olmak, kalbin kötü düşüncelerin sebep olduğu türlü vehim ve hayallerden etkilenmemesi, onların tesiri altında kalmamasıdır.** Çünkü insan hayallere teslim olursa, kalbi de hastalık vb. şeylerden korkmak gibi acı verici sebepleri vehmederse, kızmaktan, şaşkırmaktan ve hoş olmayan olaylar ortaya çıkarak sevilen ve arzu edilenlerin elden gideceğini zannetmekten, bunu beklemekten çok etkilenir ve tedirgin olur. Bu hal de onu üzüntülere, kederlere, kalbî ve bedenî hastalıklara düşürür. Kötü etkileri olan asabî çöküntüye götürür.

İnsanlar bunların pek çok zararını görmüşlerdir. Hâlbuki kalp, Allah'a güvenir, O'na tevekkül eder ve vehimlere teslim olmazsa, kötü hayaller ona hâkim olamaz. Allah'ın lütfuna ümit bağlarsa, üzüntü ve kederleri uzaklaşır, bedenî ve kalbî pek çok hastalığı şifa bulur. Kalp, anlatılamayacak kadar büyük çapta güç, rahatlık ve sevinç bulur.

Kötü vehim ve fâsid hayallerin sebep olduğu hastalıklara müptelâ kimseler hastaneleri dolduruyor. Bu hususlar zayıflar bir tarafa güçlü kimselerin dahi kalplerini çok etkilemiş, birçok kimseyi farklı derecelerde deliliklere düçar kılmıştır. Afiyet bulanlar/düzelenler ise, Allah'ın afiyet verdikleriyle kalplerini güçlendiren, kalbin huzursuzluğunu önleyen faydalı yolları elde etmek için nefesine karşı mücahede edebilen kimselerdir. Zira Yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

“Kim Allah’a tevekkül ederse şüphesiz Allah ona yeter.” (et-Talak, 65/3)

Yani kendisini dini ve dünyası konusunda sıkıntıya düşüren, rahatsız eden bütün hususlarda Allah ona yeter. Çünkü Allah’a tevekkül eden kimsenin kalbi güçlüdür, vehimler onu etkilemez, olaylar onu sarsmaz. Böyle bir halin, ruhun zayıflığından, güçsüzlüğünden ve gerçekte ilgisi olmayan korkulardan kaynaklandığını bilir. Bununla birlikte yüce Allah'ın, kendisine tevekkül eden kimselere tam anlamıyla yeteceği güvencesini verdiğini bilir. Dolayısıyla Allah'a güvenir, Allah'ın vaadine tam anlamıyla itimat eder. Böylece de kederi ve huzursuzluğu ortadan

kalkar; zorluğu kolaylığa, üzüntüsü sevince, korkusu güvene/itimada dönüşür.

Yüce Allah'tan, bize afiyetini, kalbin kuvvet ve sebatını, sahiplerine her türlü hayra kefil olduğu tam tevekkülü ihsan buyurmasını, hoşlanmadığımız her hali ve sıkıntıyı da bizden uzaklaştırmasını niyaz ederiz.

Arkadaşının Kusurunu Görme! Görevini Yerine Getirmeye Çalış!

Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'in, **"Mümin bir erkek (eşi olan), mümin hanımından nefret etmesin. Çünkü onun bir huyundan hoşlanmıyorsa da bir başka huyundan hoşlanıyordur."** (Müslim) hadisinden son derece önemli iki ibret çıkartabiliriz:

Birincisi: Eşe, yakına, arkadaşına, karşılıklı münasebette bulunulan ve herhangi bir şekilde bağlantı/iletişim kurulan kişilere karşı doğru davranışın gösterilmesi ve kişinin kendisini bunların her birinde bir kusur, eksiklik yahut hoşuna gitmeyecek bir halin bulunabileceğine alıştırmaları.

Böyle bir hal bulunduğu takdirde sana düşen, onunla güçlü ilişkiyi ve sevgiyi sürdürme görevini;

onda bulunan güzellikleri, onunla bu ilişkileri sürdürmeyi gerektiren özel ve genel amaçları düşünmen, gördüğün hallerle bunları kıyaslamandır. Bu şekilde kötülükleri görmezden gelinip güzel yanları göz önünde bulundurulursa arkadaşlık ve ilişki/iletişim süreklilik kazanır, rahata ve huzura kavuşulur.

Bu yolla da ikinci ibret diye belirteceğimiz üzüntü ve keder ortadan kalkar, samimi ve art niyetsiz ilişkiler sürer, vacip ve müstehab hakların yerine getirilmesine devam edilir; böylece iki taraf da rahata ve huzura kavuşur.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in sözünü ettiği bu yolu izlemeyenler, söyleneni ters yüz ederek kötülüklere ve kusurlara gözünü dikip güzelliklere karşı kör davrananlar kaçınılmaz olarak huzursuz olacaklardır. Böyle bir kimseyle arasında sevgi bağı bulunan kimselerin ilişkileri bulanacak, her birinin korumakla yükümlü olduğu pek çok hak yerine getirilmeyerek darmadağın edilecektir.

Yüce hedeflere doğru koşan pek çok kimse, çeşitli musibet ve rahatsız edici olayların meydana gelmesi halinde, kendilerini sabra ve sükûnete alıştırmakla. Fakat basit ve önemsiz hadiseler ortaya çıkınca

hemen tedirgin olurlar, huzurları bozulur. Bunun sebebi, onların büyük ve önemli işler için kendilerini alıştıırken basit işlerde aynı şeyi yapmayı terk etmiş olmalarıdır. Bu hal onlara zararlı olur ve rahatlarını olumsuz yönde etkiler.

Kesin kararlılık sahibi kimseler ise kendilerini küçük veya büyük her türlü olumsuzluklara hazırlar ve bunlara karşı kendilerine yardımcı olması, kendilerini bir göz açıp kapatacak kadar dahi kendilerine bırakmaması için Allah'a dua ederler.

İşte o zaman kişiye büyük zorluklar kolay geldiği gibi küçükleri de kolay gelir; ruhu sükûnete, kalbi de rahata erişir.

Sağlıklı Hayat

Aklı başında olan bilsin ki sağlıklı hayat; mutlu, rahat ve huzur içinde yaşanan hayattır. Böyle bir hayat da oldukça kısadır. Dolayısıyla kederlere ve üzüntülere teslim olup bunu daha da kısaltmamak gerekir. Çünkü bu tutum, sağlıklı hayatla çelişir. Kişi, keder ve üzüntülerin sağlıklı hayatının bir bölümünü alıp götürmesine fırsat vermemelidir.

Bu hususta iyi ile kötü arasında da fark yoktur. Fakat müminin böyle bir niteliği elde etme imkânı daha yüksektir. Dünyadaki ve ahiretteki faydalı payı daha çoktur.

Aynı şekilde ona hoşuna gitmeyecek bir hal isabet ederse ya da böyle bir şeyden korkarsa, sahip olduğu dinî ve dünyevî nimetlerle kendisine isabet eden ve hoşuna gitmeyen bu hali karşılaştırmalıdır.

Bunu yaptığı takdirde içinde bulunduğu pek çok nimeti açık açık görecektir ve ona isabet edip de hoşuna gitmeyen hal, bunların karşısında çok küçük kalacaktır.

Aynı şekilde kendisine isabet edeceğinden korktuğu zarar ile bu zarardan kurtulabilmenin pek çok ihtimalini de birbiriyle karşılaştırsın. Zayıf olan bir ihtimalin, kendisine isabet etmesi mümkün olan diğer pek çok ihtimale baskın gelmemesi gerekir. Böylelikle kendini, meydana gelme ihtimaline karşı da hazırlar.

Diğer taraftan, gerçekleşmeyen kötü ihtimalleri önlemeye, içinde bulunduğu kötü hali kaldırmaya ya da ağırlığını hafifletmeye çalışır.

Faydalı hususlar arasında şü da vardır: Bilmem gerekir ki insanların sana eziyet vermeleri, özellikle de kötü sözlerle rahatsız etmeye çalışmaları sana hiçbir zarar vermez, aksine bu işi yapanlara zarar verir!

Ancak sen bunlardan ötürü kendini meşgul ederek üzölür ve bunun duygularını etkilemesine izin verirsen, bu kötü sözler işte o zaman sahiplerine zararlı olduğu gibi sana da zarar vermeye başlar. Şayet bunlara aldınış etmezsen hiçbir zararları olmaz.

Aslında kişinin hayatı kendi fikir ve düşüncelerine tabidir. Eğer din veya dünyayla ilgili hususlarda kendine faydalı olacak işler üzerinde düşünürsen hayatın güzel ve mutlu olur, yoksa aksi olur.

% Kederi uzaklaştırmada en faydalı hususlardan biri de kişinin, kendini, yaptığı işlerin karşılığını Allah'tan başkasından beklememeye alıştırmasıdır.

Senin üzerinde hakkı olan ya da olmayan bir kimseye bir iyilik yapacak olursan bil ki bu senin Allah ile olan bir ilişkindir. Dolayısıyla kendisine iyilikte bulunduğun kimsenin teşekkür edip etmemesine aldırma!

Nitekim yüce Allah, bu sıfatla ilgili olarak kullarının ağzından şunları söylemektedir:

“Biz size ancak Allah’ın rızası için yediriyoruz. Sizden ne bir karşılık ne bir teşekkür isteriz.” (el-İn-san 76/9)

Hele kendi ailen, çocukların ve ilişkilerinin güçlü olduğu kimselerle karşılıklı iletişimde buna daha çok dikkat etmelisin.

Kendini bunlardan gelecek kötülükleri kaldırmaya ve önlemeye alıştırarak olursan hem başkalarını rahat ettirirsin hem kendin rahat edersin.

* Rahatı/huzuru sağlayan sebeplerden biri de faziletli olan işleri yapmak ve kişiyi rahatsız edecek zorlamalara gerek kalmadan ruhî istekler doğrultusunda bu yolda çalışmaktır.

Eğer faziletli işleri yapmak, içinden gelmez de kendini zorlayacak olursan, fazileti elde edemediğin ve hüsrana uğramış olarak gerisin geri dönersin. Zira faziletli işleri içten gelerek yapmaktır hikmetli olan!

* Ayrıca bulanık işleri temiz ve tatlı işlere dönüştürmeye çalışmak da rahatı/huzuru gerçekleştirir.

Böylelikle kişinin kalbi daha da arınır, kederler ortadan kalkar.

* **Faydalı işleri daima göz önünde bulundurmalı, onları gerçekleştirmek için çalışmalısın. Zararlı işlere iltifat etmemeli, böyle davranarak üzüntü ve kederi getiren sebeplerden uzak kalmalı, rahatı ve dikkati toplayarak önemli işleri yapmak için destek aramalısın.**

* **Faydalı işlerden biri de şimdiki işleri kesin bir şekilde kararlaştırıp yaparak gelecek için zaman kazanmaktır. Çünkü günlük işler bitirilmeyecek olursa, vaktinde bitirilemeyen işler senin aleyhine yığılır ve sonraki işler de ona eklenir; bunların, üzerindeki ağırlığı da artıp durur. Fakat her bir işi zamanında bitirecek olursan gelecekteki işlere güçlü bir düşünmeyle ve güçlü bir çabayla yönelebilirsin.**

* **Faydalı işler arasından daha önemlileri öne al! Meylettğin ve daha çok arzu ettiğin şeyleri belirle ve diğerlerinden ayır! Ve onlara ayrıcalık tanı! Çünkü bunun aksini yapmak seni usandırır ve rahatsız eder. Bu yüzden de sağlıklı düşünmenin ve istişare etmenin desteğini almalısın. Çünkü ehline danışan pişman olmaz.**

❖ **Yapmak istediğin işi iyice incele, eğer faydalı olduğunu kesin olarak anlarsan ve yapmak için de karar verirsen yüce Allah'a tevekkül et ve yap. Çünkü şüphesiz Allah tevekkül edenleri sever.**

❖ *Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun. Salât ve selâm, efendimiz Muhammed'e, onun ailesine ve ashabına olsun!*

Mutlu Bir Hayat İçin

Kalbinin rahatlayıp huzura ermesi, keder ve üzüntülerinin bitmesi bütün insanların istediği şeydir ki insan ancak bu sayede hoş ve güzel bir hayat sürer. Neşe ve sevinç de bu sayede artar, kemâle erer. Bunun dinî birtakım yolları, tabiî ve amelî birtakım sebepleri vardır.

Mutlu bir hayat yaşamaya çalışanların kimisi bunu sağlayan sebeplerin birçoğunu elde edebilmiş, bu sayede rahat bir hayat yaşayabilmiş, güzel bir şekilde geçinmişken kimileri bu sebepleri elden kaçırmış, bu yüzden bedbaht bir hayat yaşamış ve sefalet içinde bir ömür sürmüştür, kimileri de bu hususta orta yolu tutmuştur.

Bu kitapçıkta, tarih boyunca herkesin ulaşmak için uğraştığı mutlu olma hedefine götüren sebeplerden bir bölümü anlatılarak yol gösterilmeye çalışılmaktadır.

Hedefimiz Asr-ı Saadet'te Yaşanan İslâm'ı Yaşamaktır.

الغربة
guraba

9 789759 242053

yayında mihenk taşı